

Fullerton Geliřmi? Denge le?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fullerton Geliřmi? Denge le?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21993>

Özet

Fullerton Gelişimi Denge Ölçeği (FAB-T), orijinal Fullerton Advanced Balance (FAB) Scale'in Türkçe adaptasyonudur. Bu ölçek, özellikle aktif ve yüksek işlevselliğe sahip yetişkin ve yaşı popülasyonlarda denge yeteneğini ve düşme riskini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. FAB-T, standart denge testlerinin tavan etkisine ulaşamadığı durumlarda, daha zorlu ve karmaşık denge görevlerini ölçerek bireylerin fonksiyonel mobilite kapasitelerindeki ince farklılıkları yakalamayı hedefler. Ölçeğin Türkçe versiyonunun psikometrik özellikleri (geçerlik ve güvenirlik) 2018 yılında yapılan bir çalışmayla kanıtlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Denge, Düşme Riski, Uyarılma, Psikometri, Geriatri, Fullerton Gelişimi Denge Ölçeği, FAB-T.

Yazarlar

Gözde Yigün, Burcu Kırmızıgil, Emine Angın, Seda Öksüz, Ferat Can, Lütfiye Eker, Debra J. Rose.

Amaç

Fullerton Gelişimi Denge Ölçeği'nin temel amacı, günlük yaşam aktivitelerinde (DYA) karışık zorlu denge gereksinimlerini simüle eden görevler aracılığıyla bireylerin denge performansını objektif olarak ölçmektir. Ölçek, özellikle düşme riski yüksek olan, ancak geleneksel denge testlerinde tam puan alamadığı için değerlendirilemeyen (tavan etkisi) bireylerin fonksiyonel yetersizliklerini ortaya çıkarmak için tasarlanmıştır.

Bu değerlendirme aracı, fizyoterapistler ve klinisyenler tarafından bireyselleştirilmiş fizik tedavi programlarının planlanması, uygulanması ve tedavi etkinliğinin izlenmesi süreçlerinde önemli bir rol oynamaktadır. FAB-T, denge eğitiminin spesifik alanları belirlemeye yardımcı olarak rehabilitasyon sonuçlarını iyileştirmeyi amaçlar.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçek, temel olarak **postüral kontrol** ve **fonksiyonel denge** yapıları ölçmektedir. Fullerton Gelişimi Denge Ölçeği, dengeyi yalnızca statik bir durum olarak değil, aynı zamanda dinamik ve çok boyutlu bir süreç olarak ele alır. Bu yapı, aşağıdaki bileşenleri kapsayan zorlu görevlerle değerlendirilir:

Statik Denge: Destek yüzeyini azaltarak (örneğin tek ayak üzerinde durma) dengeyi koruma yeteneği.

Dinamik Denge: Hareket halindeyken (örneğin tandem yürüyüş veya dönme) vücut ağırlık merkezini kontrol etme.

Duyusal Entegrasyon: Görsel girdilerin ortadan kaldırıldığında veya azaltıldığında koşullarda (gözler kapalıyken) dengeyi sürdürme.

Antisipatuvar Postüral Ayarlamalar: Bir eyleme başlamadan önce dengeyi hazırlama becerisi.

Geçerlik

Fullerton Gelişimi Denge Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun (FAB-T) geçerlik çalışmaları, ölçeğin yapı geçerliliğini ve eş zamanlı geçerliliğini destekleyen güçlü kanıtlar sunmuştur. Eş zamanlı geçerlik değerlendirilmesinde, FAB-T toplam puanları ile klinikte yaygın olarak kullanılan Berg Denge Ölçeği (BDO) puanları arasında yüksek düzeyde pozitif bir korelasyon ($\rho=0.70$) bulunmuştur. Bu yüksek korelasyon, FAB-T'nin benzer bir denge konseptini ölçtüğünü ve klinik açıdan kabul edilebilir bir geçerliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, orijinal ölçek çalışmaları'nda FAB'nin düme öyküsü olan ve olmayan grupları ayırt etme yeteneği, ölçeğin bilinen grupları ayırtma dayalı yapı geçerliliğini de desteklemektedir.

Güvenirlik

FAB-T'nin güvenilirlik analizleri, hem değerlendirilmeciler arası hem de değerlendirilme içi tutarlılık açısından mükemmel sonuçlar vermiştir. Güvenirlik, **Sınav İçi Korelasyon Katsayısı (ICC)** kullanılarak değerlendirilmiştir.

Değerlendirmeciler Arası Güvenirlik (Inter-rater reliability): Farklı uygulayıcılar tarafından yapılan ölçümler arasındaki anlaşılabilirlik düzeyi incelenmiştir. Maddeler ve toplam puan için ICC değerleri **0.92 ile 0.96** arasında değişmektedir, bu da ölçeğin uygulayıcıdan bağımsız olarak tutarlı sonuçlar ürettiğini gösterir.

Değerlendirilme İçi Güvenirlik (Intra-rater reliability): Aynı uygulayıcının farklı zamanlarda yaptığı ölçümler arasındaki tutarlılık incelenmiştir. Maddeler ve toplam puan için ICC değeri **0.93 ile 0.96** arasındadır. Bu bulgular, ölçeğin klinik uygulamada son derece güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

FAB-T'nin Türkçe uyarlama çalışmasında (Iyigun et al., 2018) faktör yapısına dair detaylı bir analiz sunulmamıştır; ancak, orijinal Fullerton Gelişimi Denge Ölçeği, denge kontrolünün farklı yönlerini temsil eden çeşitli alt boyutları ortaya çıkarmaktadır. Orijinal ölçek, genellikle tek bir genel denge faktörü altında toplanan, ancak statik ve dinamik denge bileşenlerini içeren bir yapıya sahiptir. FAB-T'nin başarılı uyarlaması, temel olarak orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk popülasyonunda da korunduğunu ve dengeyi tek bir kapsamlı skor üzerinden

değerlendirmeye olanak tanıdığına varsaymaktadır.

Ölçme Aracı

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Bireysel performans dayalı, gözlemsel test. Uygulayıcı, bireyin denge görevlerini belirlenen kriterlere göre puanlar.

Language Available: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal)

Population Group: Aktif yetişkinler ve yaşlılar. Özellikle düşme riski taşıyan veya nörolojik/ortopedik bozukluklar nedeniyle denge sorunları yaşayan bireyler.

Age Group: Genellikle 60 yaş ve üzeri, ancak yüksek işlevselliğe sahip genç yetişkinlerde de kullanılabilir.

Population Details: Ölçek, geleneksel testlerde tavan etkisi gösteren, yani denge performansı yüksek olan gruplarda daha hassas ölçüm yapmak üzere tasarlanmıştır.

Test Methodology: Ölçek 10 farklı denge görevinden oluşur. Her madde, 0 (yapamıyor) ile 4 (mükemmel performans) arasında puanlanır. Toplam skor 0 ile 40 arasında değişir; daha yüksek skorlar daha iyi denge performansı anlamına gelir.

Anahtar Kelimeler

ICC, Korelasyon, Berg Denge Ölçeği, Geriatrik Fizyoterapi, Denge Değerlendirmesi, Fonksiyonel Mobilite, Postüral Kontrol.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: N/A (Kaynakta Belirtilmemiştir)

Affiliation Email addresses: N/A (Kaynakta Belirtilmemiştir)

Correspondence Address: Sorumlu yazar ile iletişimi için: gozde.iyigun@emu.edu.tr

Şinler, Ücret ve Test Yılı

FAB-T'nin Türkçe adaptasyonu **2018** yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin ticari olmayan akademik veya klinik amaçları kullanımı için genellikle orijinal yazarın ve uyarlama ekibinin izninin alınması tavsiye edilir. Şinler ve olası kullanımı ücretleri hakkında kesin bilgi almak için sorumlu yazar Gözde İyigün ile iletişime geçilmelidir.

Kaynaklar

Iyigun, G., Kirmizigil, B., Angin, E., Oksuz, S., Can, F., Eker, L., & Rose, D. J. (2018). The reliability and validity of the Turkish version of the Fullerton Advanced Balance (FAB-T) Scale. *Archives of Gerontology and Geriatrics*. doi: 10.1016/j.archger.2018.05.022

The original PDF can be downloaded here: [the-fullerton-advanced-balance-fab-t-scale-toad.pdf](#)

Fullerton Gelişimi Denge Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır.